

Petersen, A.,

Om Orlogsskibet Dannebrog's Deeltagelse i Kampen i Kjøge Bugt den 4de October 1710

000000702064

d-2-3081

Sea War Museum

XVI 236.

Søkrh. A.II.a, 1700-21 (GHS)

SYS 81535

Marinens
Bibliotek

000000702064

128

Om

Orlogsskibet Dannebrog's

Deeltagelse i Kampen i Kjøge Bugt

den 4de October 1710.

Ved

A. Petersen.

Kjøbenhavn.

G. S. Wibes Bogtrykkeri

1867.

Opløsskriftet Dannebrog

Beretning om Kampen i Kjøge Bugt

den 1de October 1710.

Særskilt Aftryk af »Danske Samlinger«, 2det og tredje Hefte.

Den Uoverensstemmelse, som findes i de trykte Beretninger om Hvitfeldts Kamp paa Dannebrog, har i sin Tid i Tidsskrift for Litteratur og Kritik, 7de Bind, Kbhvn. 1842, S. 366—76, givet Anledning til en Afhandling: »Berigtigelser til en feilagtig fortalt Begivenhed i den danske Søkrigshistorie under Frederik den 4de«, hvori den unavngivne Forfatter [C. C. Zahrtmann?] ved at sammenholde de forskjellige trykte Beretninger søger at komme til Vished om denne Begivenhed. Det vil imidlertid af det Følgende fremgaae, hvor utilstrækkelige de benyttede Kilder have været, da Forfatteren i Hovedspørgsmaalet, nemlig om Dannebrog' laa for Anker, da det sprang i Luften¹⁾, ikke er

¹⁾ Dette Spørgsmaal har Commandeur H. G. Garde (i Efterretninger om den danske og norske Sømagt, 2 B. Kb. 1833, p. 197 og Den dansk-norske Sømagts Historie 1700—1814, Kb. 1852, p. 29) uden Forbehold besvaret benegtende, idet han støtter sig til de af ham i førstnævnte Skrift offentliggjorte Rapporter fra General-Admiral Gyldenløve af 5te og 12te Octb. 1710. Men Commandeur Garde har, skjøndt han selv fremhæver, at Gyldenløves Rapport af 9de mangler, neppe tilstrækkelig vurderet dette Aktstykke, der vistnok maa indeholde de mere detaillerede Oplysninger om Slaget. Det maa ikke oversees, at den danske Flaade først gik tilankers ved Solnedgang d. 4de Octbr., og det er altsaa ikke rimeligt, at Rapporten, der er underskrevet »omtrent Kl. 9« den følgende Morgen, skulde være grundet paa Skibschefernes Indberetninger. Den omtaler ei heller de andre Skibes Deeltagelse i Kampen, og dog skjød baade Christianus Quintus, Mars og Beskjermeren.

kommet til det rigtige Resultat. Med Hensyn til Spørgsmaalet, hvorvidt Huitfeldt vilde have udsat Flaaden og Kjøge By for Fare, hvis han havde ladet Skibet drive for Vinden for om muligt derved at frelse Besætningen, derom tør jeg ikke have nogen Mening; kun maa jeg bemærke, at Forfatteren ikke har haft noget sikkert Kjendskab til Dannebrog's Beliggenhed og saaledes manglet det egentlige Udgangspunkt for sin Beviisførelse. Naar hertil kommer, at flere Enkeltheder vedkommende denne Kamp hidtil ikke ere rigtig gjengivne, troer jeg, at følgende Fremstilling, der alene støtter sig paa hidtil utrykte Aktstykker, ikke vil være uden Interesse. De vedfoiede Udtog af Skibsjournalerne og Commandeur F. Trojels Skrivelse af 14de September 1710 til samtlige Skibschefer om Krigsskassens Tilstand ere aftrykte efter Admiral C. Wleugels Afskrifter af de originale Aktstykker.

Da den svenske Flaade under General-Admiral Wachtmester d. 4de October 1710 viste sig under Opseiling for Kjøge Bugt, laa Orlogsskibet Dannebrog under Commandeur I. Huitfeldts Commando¹⁾ yderst i Avantgarden. Paa General-Admiralens Ordre kappede det Ankeret ligesom de øvrige Skibe og søgte at arbejde sig op imod Fjenden. Kl. mellem to og tre om Eftermiddagen aabnedes Kampen med 2 Skud fra General-Admiral Wachtmesters Skib Gøtha Leyon, hvorpaa Dannebrog optog Kampen med den svenske Arriergarde. Men efter nogle faa Skud saaes en svær Røg at opstige af Skibet, og kort efter slog Luen i Veiret agterude. Ilden, der efter alle Beretninger antages at være fremkommen ved Uforsigtighed²⁾, ompændte efterhaanden Skibet meer og

Den egentlige Beskrivelse af Kampen maa vistnok findes i den anden Rapport, der endnu ikke har været at finde, hvorimod Rapporten af 12te Octbr. ikke, som Garde mener, gjentager Indholdet af den foregaaende, men kun paa en indledende Maade sammenknytter disse Aktstykker.

¹⁾ Orlogsskibet Dannebrog var ifølge Ordre af 15de April bestemt for Admiral v. Stöcken, men blev ved sildigere Ordre underlagt Commandeur Iver Huitfeldt, der alt førte det d. 9de Juni.

²⁾ I en Beretning om Sø-Expeditionen i Kjøge Bugt d. 4de Octbr. 1710 (Kallske Saml., 4to, Nr. 463) hedder det, »at der kom Ild af Fængkrudet i de udhængte Koier.«

meer, hvorpaa først Mesanmasten, siden Stormasten og derpaa Fokkemasten gik overbord. Under al denne Elendighed vedblev Huitfeldt at beskyde Fjenden, dog søgte han paa samme Tid at faae Skibet tilankers, hvad der var lykkedes ham, da Orlogsskibet Havfruen i det 8de Glas (mellem Kl. 3^{1/2} og 4) passerede et lille Stykke fra det brændende Skib, der næsten var afbrændt til Vandet, og som strax derefter sprang i Luften med et Par forfærdelige Knald. Vraget sank paa 7 Favne Vand, havende Dragør Lund i N. O., Stevns Østhuk i S. V. og Kjøge Kirketaarn i V.¹⁾

Af Besætningen reddedes kun nogle Chaloupperoere, som vare i Chalouppen og 3 Mand, der bleve bjergede i Huitfeldts Fiskerjolle. Det er formodentlig de sidstnævnte 3 Mand, der i en Kongl. Resolution af 27de April 1714 nævnes de 3 Matroser af Kjøbenhavns Hverving, som ved Dannebrog's ulykkelige Sprængelse 1710 bleve salverede, og hvorved de hver tilstodes en Douceur af 2 Maaneders Gage. At ikke flere af Besætningen bjergedes, maa tilskrives den svære Kuling, der ikke tillod de nærmeste Skibe at yde Hjælp.

Hvormange Mand, der tilsatte Livet, lader sig nu neppe paavise, men det er rimeligt, at det ikke har været stort over 500. Den 19de Juni 1710 talte Besætningen ifølge en Indberetning til General-Admiralen

af Officerer	11
— Aarstjenere ²⁾	19
— Kjøbenhavns og Sjællands Hverving	132
— Fyens og Langelands	68
— Vester Jyllands	21
— Møens, Lollands og Falsters	42
— Frederikshalds	3
— Bragnæs	35

Lateris 331 Mand,

¹⁾ Da Admiral Zahrtmann var Directeur for Søortarchivet, lod han Vraget aflægge paa Kortet over »Sundet sydfra med Opgangen til Østersøen, 1843« og paa Kortet over »Sundet fra Kullen til Stevns, 1849«, men det vides ikke, hvorpaa han har begrundet Afsætningen. der ikke stemmer med den ovenfor anførte ei fuldkommen nøiagtige Peiling, som optoges 10 Dage efter Slaget af et Fartoi, der udsendtes fra Flaaden for at søge Vraget.

²⁾ Det nu saakaldte faste Mandskab.

	Transport	331
af Christiansands		3
— Hamborgs, Lübecks og Bremens		10
— Holsteens		155
og Marinesoldater		101
	altsaa tilsammen	600 Mand ¹⁾ ,

¹⁾ Man maa ingenlunde tro, at man af de her anførte Talstørrelser endog tilnærmelsesviis vil kunne danne sig en Forestilling om, i hvilket Forhold de forskellige Landsdele have afgivet Mandskab til Flaaden. Da en Oplysning herom dog ikke er uden Interesse fornemmelig med Hensyn til Forholdet mellem den danske og norske Besætning, benytter jeg Leiligheden til at hidsætte følgende Sammen drag af en schematisk Fortegnelse af 19de Juni 1710 over Flaadens Skibe i Østersøen og disses Mandskab fordeelt efter de forskellige Hvervingsdistricter. Flaadens samlede Besætning udgjorde efter den nævnte Opgjørelse 9688 [9681?] Mand, nemlig:

af Søofficerer	156
— Aarstjenere	638
— Kjøbenhavns og Sjællands Hverving .	1184
— Fyens og Langelands	165
— Øster-Jyllands	277
— Vester-Jyllands	323
— Møens, Lollands og Falsters	218
— Frederikshalds	514
— Bragnæs's	594
— Christiansands	375
— Stavangers	132
— Bergens	439
— Throndhjems	15
— Hamborgs, Lübecks og Bremens	1109
— Holsteens	908
og Marinesoldater	2263

hvertil kom Orlogsskibet Neldebladets Besætning,

der ikke findes specificeret 371

tilsammen 9,681 Mand.

Hvor ueensartet Folkene fra de forskellige Hvervinger var fordeelt paa Skibene, derpaa afgiver Admiralskibet Elefanten et slaaende Beviis. Besætningen bestod saaledes af 15 Officerer, 111 Aarstjenere, 25 af Kjøbenhavns og Sjællands Hverving, 1 af Øster-Jyllands, 1 af Vester-Jyllands, 177 af Frederikshalds, 428 af Bergens, 3 af Hamborgs, Lübecks og Bremens samt 132 Marinesoldater — ialt 893 Mand. Hvad der var Grunden til denne ulige Fordeling af Mandskabet, er det ikke her Stedet at undersøge, derimod bør det ikke lades ubemærket, at Dannebrog's Tab siges at have givet Anledning til en Forandring heri.

men af en Indberetning til General-Admiralen af 24de August sees det, at Dannebrog, som det hedder, »i denne sygelige Tid« havde 156 Syge iland og ombord, hvorfor General-Admiralen samme Dag beordrede Lieutenant Storck, der var kommen til Flaaden med frisk Mandskab, at afgive 16 Mand til Dannebrog. Den 11te Septbr. beordredes Commandeur Hvitfeldt at afgive 14 af Doctor Bing udsøgte syge Matroser af Dannebrog's Besætning, og 2 Dage senere udgik General-Admiralens Ordre til Dannebrog som til de øvrige Skibe, at de til 2 Transportskibe, der kunde rumme 650 Mand, skulde afgive alt det syge Mandskab, de ønskede at være af med, og hvori ingen Forsømmelse burde tages. Da Dannebrog næst efter Christianus 5tes havde fleest Syge, kan det ikke betvivles, at Ordren er bleven efterkommen i saa stor Udstrækning som muligt, hvad der ogsaa bestyrkes ved, at det Dagen før Slaget kunde modtage 50 Mand til Completering af sit Mandskab. Om man nu end vilde forudsætte, at Dannebrog kun havde afgivet en ringe Deel af det syge Mandskab, er det dog vist, at Tabet af Menneskeliv ved at Skibet sprang i Luften ikke har været saa stort, som tidligere antaget.

Blandt dem, der tilsatte Livet ombord paa Dannebrog, var den Deputerede i Søetatens Generalcommissariat Etatsraad O.

Dette omtales i følgende mig af Bibliotheksassistent N. Jacobsen velvillig meddelte Uddrag af Provst Nic. Seidelin Bøghs Beskrivelse over Kjerteminde (Manuscript i Byens Præstearchiv), hvori denne (Pars 2, p. 131) ved at omtale de gamle Borgerfamilier og deres Descendenter fortæller, at »Albert Jochumsen endte sine Dage paa Skibet Dannebrog, da samme saa ulykkelig Aar 1709 [1710] sprang i Luften paa Kiøge Bugt. Paa dette Skib var efter Alles Sigende samlet det usøgteste Mandskab her af Byen, ialt 22 Mænd og Karle, som alle ynkelig omkom med Skibet. Ved denne ulykkelige Begivenhed bleve her paa een Gang 18 bedrovede Enker og mangfoldige faderløse Børn i Byen, thi af de 22, som omkom, vare ikkun 4 ugifte. Unegtelig var det et stort Skaar i Kjerteminde Sø Mandskab og Folkemængdens Formerelse paa dette Sted, helst Byen da allerede var i Aftagende. . . Endnu siger man her i Byen, at denne hoistbedrovelige Tildragelse er Aarsagen, hvorfor man nu mere fordeeler Søfolkene paa Floden, saaledes at der kommer aldrig for mange af een Bye paa eet Skib, paa det at eet Skibs ulykkelige Forliis skal ikke drage nogen Byes altfor store Skade eller Fordervelse efter sig; og maa man unegtelig tilstaae, at der er megen Viisdom i saadan Fordeling.«

Hansen, der havde Krigskassen under sin Bestyrelse. Den synes dog at have været tom, idetmindste var den det d. 14de September, og da Flaaden samme Dags Eftermiddag Kl. 3 gik under Seil til Østersøen og først Natten mellem 1ste og 2den Octbr. atter ankrede i Kjøge Bugt, maa Tornqvists Beretning om dennes Tab med mere end 160,000 Rdl. ansees for urigtig.

Jeg maa nu overlade til de Søkendige at bedømme, hvorvidt det vilde have været muligt for Hvitfeldt at redde Besætningen uden Fare for Flaaden og Kjøge By, hvis han, opgivende Kampen, havde ladet Skibet drive for Vind og Strøm. Dog maa jeg hertil bemærke, at Samtidens competenteste Dommere have udtalt sig med den største Roes om Hvitfeldt. Det hedder saaledes i Admiralitetets Indstilling af 23de Febr. 1711 til Kongen om Pension for Hvitfeldts Enke:

«er og vitterlig, at de Svenske efter overstanden bevidste Action sig haver selver erkyndiget om den Person, som Skibet commanderede formedelst, at der Skibet stod i fuld Brand, han da ikke opholdte med at bruge Stykkerne sin Fjende til mulig Afbræk, mens derimod lod see sin uforsagte Tapperhed og ved eget Exempel animerede samtlige Skibets Folk til mandelig Strid»¹⁾

Denne Indstilling er underskrevet af General-Admiral U. C. Gyldenløve, Viceadmiralerne N. L. Barfoed²⁾ og P. Raben samt Schoutbynachterne Chr. Th. Sehestedt, Günthelberg og O.

¹⁾ Af Admiralitetets Indstilling sees endvidere, at Hvitfeldts Enke Kirstine Royem med sine 4 faderløse Børn sad i trange Kaar og behestet med Gjeld foranlediget ved, at et Hvitfeldt tilhørende nybygget Skib ved Lodsernes Forseelse var forlist ved Indløbet af Vliet, uden at det havde været ham mulig ad Rettens Vej at faae noget Vederlag.

Den 9de Marts 1711 bevilgede Kongen Hvitfeldts Enke 200 Rd. aarlig i Pension, ligesom han alt under 12te Decbr. foregaaende Aar havde tilstaaet Enker og Børn efter Mænd, der vare sprungne i Luften med Dannebrog 3 Maaneders Penge af den Gage, Mændene havde haft, foruden den Gage, deres Mænd eller Forældre paa Ulykkens Dag havde tilgode.

²⁾ Viceadmiral Barfoed var ikke, som man efter Skibslisten hos Garde skulde antage, under Slaget Chef paa Orlogsskibet Justitia. Han overtog d. 31te Juli Commandoen paa Dronning Lovisa med L. Walckendorff som Flagcapitain, og dets hidtilværende Chef, Commandeureapitain M. Sehested, forflyttedes til Orlogsskibet Fyen, hvor han døde d. 2den October.

Judichær¹⁾, der alle med Undtagelse af sidstnævnte personlig bivaanede Slaget.

1.

Af Orlogsskibet Elephantens Journal, ført af Commandeur F. Trojel, Flagcapitain under General-Admiral-Lieutenant U. C. Gyldenløve.

Den 4de Octbr. 1710.

— — Kl. omtrent 2 Eftermiddag avancerede endeel af Flaaden saa høit op under Fjendens Flaade, at den svenske General saavel som nogle Skibe efter ham begyndte først at kanonere paa Dannebrog, hvorpaa af Dannebrog igjen blev kanoneret. Strax derefter saae vi en tyk Røg opstige af Dannebrog agter ved hans Mesanmast, hvorpaa Luen lidet efter brød igjennem og tændte Skibet an, saa at det forbrændte og omtrent 2 Glas derefter sprang op. Der var ingen Apparence at bjerge Folket, eftersom det kulede hart, saa at moxen alt Folket omkom. — —

2.

Af Orlogsskibet Christianus Qvintus's Journal, ført af Capitain Laurits Christoffer Ulfeldt.

Den 4de Octbr. 1710.

— Eftermiddagsvagten da Fjenden kom os nær, syntes det ligesom han fandt sig bestyrtset, mens kunde dog ikke andet at jo skulle attackere os, som skedte udi samme Vagten ved 5 à 6 Glas, og udi samme Bataille ragte Orlogsskibet Dannebrog ved en ulykkelig Hændelse i Brand, hvorved Svensken udaf Forskrækkelse ragte 2de af sine Skibe paa Grund paa Dragø Rev, en Admiral og en Schoutbynacht, vendte strax derpaa med Flaaden og lod det staae saa digt ved Vinden over som muligt var og strax ankrede. — —

3.

Af Orlogsskibet Wendens Journal, ført af Vice-Admiral Peder Raben²⁾.

Den 4de Octbr. 1710.

Eftermiddagsvagten [Glasset nævnes ikke] vendte vi med

¹⁾ Om Judichær see Anmærkning 2.

²⁾ Commandeur Garde anfører urigtigen Schoutbynacht O. Judichær og Capt. W. Schindel som Commanderende paa Wenden. Ved Ordre af 15de April 1710 overdroges vel Commandoen til Judichær med Schindel

hele Flaaden for Vinden om, saasom det blæste saa haardt, at vi kunde ikke vende over Stag, og da vi vare over Styrbord og lagde Vester over, continuerede de Svenske endda at løbe Øster over, samme Tid var Dannebrog noget til Luvart af Flaaden saavel som Vice-Admiral Reets, og i det General-Admiral Wachtmester saae dem ankomme, begyndte han selv fra Luvart af at give Fyr paa dem; men hans Kugler kunde ei naae saa vidt, saa vi forundrede os nok, at han som General-Admiral vilde fyre først og det med saa lang Distance. De andre Skibe, som af de Svenske fulgte efter, fyrede og, hvorpaa Dannebrog begyndte og at fyre omtrent Kl. 2¹/₂ eller i det 5te Glas af Eftermiddagsvagten. Vice-Admiral Reets paa Orlogsskibet Qvintus lod og skyde nogle Skud; men vi saae siden en Røg opstige fra Dannebrog, som Gud bedre saa tilvoxe, at hele Skibet kom i Brand og endelig sprang op, efter at først hans Mesansmast, siden hans Stormast og saa Fokkemasten var falden. Gud være de Sjæle naadig, som den ulykkelige Tilfælde underlaae og fremdeles frelse os andre fra slig en og andre Ulykker for Christi Skyld. — —

4.

Af en Journal ført paa Orlogsskibene Dronning Lovise og Havfruen¹⁾ fra 19de April til 1ste Decbr. 1710 af Christian Koningh, Flagcapitain under Admiral C. T. Sehested.

Den 4de Octbr. 1710.

I Dagvagten Vinden SSO, MSK, klar Luft. I det 5te Glas lettede Prinds Frederik og Raa og seilte til Kjøben-

— — — — — som Flagcapitain, men dette blev forandret. Judichær blev hjemme, som hans Underskrift i Admiralitetsprotocollen viser, og Schouthynacht C. Günthelberg fik i hans Sted Commandoen paa Wenden, hvilken han igjen fratraadte d. 22de Juli, da han overtog Commandoen paa Justitia. og P. Raben kom da i hans Sted. Schindel var den 27de Juni overtraadt paa Fredericus Tertius som Chef. Capt. M. C. Boonfeldt, hvem Garde nævner som Chef paa Fr. 3, døde den 18de Juni paa Kjøbenhavns Rhed, og formodentlig har Næstcommanderende Lieutenant Carsten Drejer ført Skibet, til Schindel overtog Commandoen. Den 11te Septb. anføres Capt. Jacob Doss som Flagcapitain under Raben, og det er altsaa rimeligt, at han endnu har været det paa Slagdagen.

¹⁾ Efter at Stormasten paa Orlogsskibet Dronning Lovise var gaaet overbord d. 21de Juni, gik Besætningen d. 23de over paa Havfruen.

havn. Prinds Frederik saluterede Generalen med 9 Skud og blev betakket med 3. I det 7de Glas gik 2 Bombarderere og 8 Transportskibe til Khhn. I det 8de Glas Signal for alle Flagmænd. 2 Glas i Formiddagsvagten lod Generalen en Kongens Gjøs veie fra Fortoppen og en Kongens Vimpel fra Formærssraa om Bagbord. I det 6de Glas en Kongens Vimpel fra Campagnen. I det 7de Glas lod Generalen et hvidt Flag veie med en rød Stribe og en Kongens Gjøs under fra Fortoppen og en blaa Vimpel fra Formærssraa om Bagbord og en Kongens Gjøs fra Besansraaen; samme Tid bleve vi 30 Seilere vaer, som kom Syd tra, meente at det var vore Transportskibe, da det dagedes lidt op, saae vi, at det var store Skibe, hvorpaa vi gjorde klar Skib. I det 8de Glas lod Generalen blaat Flag veie og skjød 3 Skud, Flagmændene gjorde samme Signal. Vi kappede med hele Flaaden og gik under Seil. Vinden S. O. t. O., Stiv M. S. K., klar Luft, vi faldt N. O. over med endeel af vore Skibe, og vi gjorde vores Bedste at luvare op imod ham. Den svenske Flaade var ungefær $\frac{1}{2}$ Mil fra os til Luvart, og de laae ogsaa N. O. over for at vilde skjære os af, for de meente, at vi vilde søge Renden, mens contra vores Tanker var at vilde luvare op imod ham. Vi gjorde Slag paa Slag, men vi maatte mestendeel vende for Vinden om, formedelst det kulte haardt og den store Sø der gik, saa vi kunde ikke komme op til ham saa nær, som vi gjerne vilde. 5te Glas i Eftermiddagsvagten kom endeel af de Svenske saa nær, at de os noget saa nær kunde beskyde vores de forreste Skibe, som vare Dannebrog og Mars. Den svenske General skjød 2 Skud med Skarp og derpaa begyndte de Svenske at kanonere, og de begyndte at kanonere paa vores General, mens de kunde ikke begaae ham, saa der intet blev kanoneret fra vores Flaade uden af Dannebrog og Mars. Dannebrog var ulykkelig, i det han fyrede 5 à 6 Skud ragte hans Agterskib i Brand, og de var ikke capable for at faae det slukt. Det brændte af til Dækket. I det 8de Glas vendte vi Synder over, og vi [vare] kun et lidet Stykke fra Dannebrog, og den var kommen tilankers, og da var den næstendeel afbrændt til Vandet, og saa sprang den med det samme. Vi kunde ikke see, at der blev nogen berget af Folkene uden nogen af Chaloupperne, som var i Chalouppen og 3 Mand, som blev berget med hans Fisker Jolle. Der var en af

de Svenske, som seilte sin Forstang overbord. De Svenske var 1 General, 2 Admiraler, 3 Vice-Admiraler og 2 Schoutbynachter, 3 Commandeurer, saa de var 21 Orlogsskibe, 4 Fregatter, 2 Brigantiner, 2 Brandere og 2 Bombarderer. Strax derefter saae vi en Admiral og en Schoutbynacht, som stod paa Grund paa Dragø Rev. Den svenske Flaade seilte S. V. hen med os til 2 Glas i Platfoden, da gik Svensken tilankers OSO. fra os omtrent en Miil. I det 4de Glas gjorde vores General Signal at ankre, tillige alle Flagmænd, og i det 5de Glas kom vi tilankers p. 6 Fod Sandgrund og peilte Stevns Huk S. t. O. fra os 2 Mile, Vinden S. O. t. S., Stiv M. S. K., klar Luft, da blev strax vores Tojanker halt for Kranen og vores Toitong spledset paa Pligtouget, som var kappet. Første Vagten Vinden SSO., Stiv M. S. K., klar Luft.

5.

Af Orlogsskibet Beskjermerens Journal fra 4—8 Octb. 1710, ført af Commandeur Daniel Wilster.

Den 4de Octb. 1710.

— Det 5de Glas begyndte hans Arrieregarde at kanonere paa vores Avantgarde og vi igjen paa ham. Vi bekom en Kugle om Bagbord imellem begge Dækkene lige ved Stormasten igiennem en Port og en igiennem Fokken. Samme Glas kom Orlogsskibet Dannebrog i Brand.

6.

Af Orlogsskibet Oldenborgs Journal, ført af Capitain Michael Bille.

Den 4de Octb. 1710.

— Derimod af den furieuse Ild, som af Dannebrog, Mars og Beskjermeren blev gjort (hvilke vi næst var) imod Fjenden, ragte desværre Dannebrog til den uformodentlige Ulykke, at han ragte i Brand, som præsumeres at være skeet af hans eget Krud ved ungefær 2 Slet Eftermiddag, dog førend det skedte, blev den svenske General given trende Lag over og under fra, saa han for i sin Boug læk ragte og derfor maatte krænge. En anden Svenske fik sin Forstang overbord og Toppen af Masten qvæst, Fienden derfor straxen søgte at echappere, luvede

strax an digt ved Vinden og gjorde sit Bedste ved Lavering at komme Falsterbo Rev for over.

7.

Af Orlogsskibet Fyens Journal fra 3die til 8de Octbr. 1710, ført af Commandeurcapitain Ulrich Kaas¹⁾.

Den 4de Octb. 1710.

— I det 6de Glas skjød de Svenske med Skarp paa de Skibe, som vare til Luvart, nemlig af Avantgarden Dannebrog og Beskjermeren. I det 7de Glas kom Dannebrog, som førtes af Commandeur Hvitfeldt, i Brand af egen Forseelse, som præsumeres deraf, at Svensken neppelig kunde lange ham med en 36de \bar{r} .

8.

Af Orlogsskibet Neldebladets Journal, ført af Capitain Wiglas v. Schindel¹⁾.

Den 4de Octb 1710.

— Dannebrog var den luvartste, han passerede den svenske Flaade, som laa Øster over. Han ragte i Bataille med dem, Hver Svensk, han passerede, gav ham Bredlauget. I det 6de Glas ragte han agter ved Stormasten i Brand, hans Kanoner gik stærk paa Svensken. 6de Glas ude faldt hans Besansmast overborde, siden hans Stormast derefter Fokkemasten. Beskjermeren og Svenske Mars tilligemed Quintus vare og i Rang med ham, deres Kanoner gik strax paa Svensken, som siden maatte holde af formedelst Dannebrog's Brand. — — — Førend Dannebrog sprang, løstes der 10 à 11 Kanonskud paa Fjenden, og vi vendte ONO. over, stedse loddende 7^{1/2}, 7, 6^{1/2} og 6 Favne — — — 8de Glas ude sprang Dannebrog i Luften og gav 2 forførdelige Slag fra sig. — —

¹⁾ Han overtog Commandoen paa Fyen d. 3die Octbr. efter Commandeurcapitain M. Schested, der var død ombord den foregaaende Dag.

²⁾ Som tidligere anført forflyttedes Capt W. Schindel d. 27de Juni fra Wenden til Fredericus Tertius, men herfra gik han igjen under 1ste September over paa Neldebladet. Capitain Rasmus Krag, hvem Garde nævner som Chef, fik Commandoen ved Ordre af 15de April, men naar han fratraadte, vides ikke.

Commandeur F. Trojels Ordre af 14de September 1710
for Orlogsskibet Wenden.

Efter Hr. Etatsraad Hansens til Deres [Hans] H. Excell. i Aftes indkomne Missive og gjorde Forestilling, hvorledes han vel betimelig General-Commissariatet i Kjøbenhavn skal have tilskreven og forlanget flere Penge at fournere til det siuge Mandskabs Forflegning her i Flaaden¹⁾, mens endnu ingen videre skal have bekommet, og alt hvis Pengemidler, han skal have haft, at være udgiven, og i saa Maader har anmodet Deres [Hans] H. Excell. at gjøre ofveralt de commanderende Officierer bekiendt, at han ei noget videre formaaer at betale, og naar at de allerede til bemeldte Siuges Forflegning oppebaarne Penge ei længere ere tilstrækkelige, da ingen anden Raad at være end, at de Siuge spises af Skibs Kost, og er bemeldte Etatsraads Formening, at det kunde være varm Øl og Brød om Morgenen og Byggrod om Dagen. Saa communiceris hermed den en Chef commanderende Officier paa Orlogsskibet Wenden dette saaledis til sin videre fornøden Efterretning.

Efter Hans H. Excell. naadige Ordre.

Trojel.

Ligelydende Ordre blev under samme Datum givne til alle Skibene i Divisionen, endvidere til Fregatterne Raa, Høienhald, Ørnen og Flyvende Fisk.

¹⁾ Efter Ordre af 26de Juni udbetalte Etatsraad Hansen Skibscheferne Penge til »fersk Spiisnings Indkjøb» for de Syge.
